

Nr 322.

Av herr **Sandberg m. fl.**, om inrättande av en lånefond för främjande av hem- och småindustri och därmed jämförlig verksamhet.

Genom ett flertal åtgärder hava statsmakterna sökt främja näringslivet och bereda ökade försörjningsmöjligheter för vårt folk. För landsbygdens vidkommande ha, såsom tillbörligt är, åtgärderna i första hand syftat till förbättrande av jordbrukets bärighet och till underlättande av möjligheterna för dem som så önska att skaffa sig ett eget jordbruk. Av landsbygdsbefolkningen kunna emellertid icke alla erhålla sin utkomst vid jordbruket. I många fall äro också jordbruken för små för att giva full försörjning åt jordbrukaren och hans familj, varför biförtjänster i en eller annan form bliva nödvändiga. Industrien kan icke i önskvärd omfattning upptaga överskottet av landsbygdens arbetskraft, och ej heller städerna erbjuda tillräckliga utkomstmöjligheter för de många som söka sig dit. Det är därför i högsta grad önskvärt om försörjningsmöjligheterna kunde förbättras, icke minst för landsbygdens vidkommande, genom att företagsamheten stimuleras och igångsättandet av lämpliga företag underlättas.

För detta syfte torde stödandet av hem- och småindustrien eller därmed jämförlig verksamhet vara värt att komma i åtanke. En ganska utvecklad småindustri är visserligen på sina håll inom landet tillfinnandes, och under senaste tid har bildats en sammanslutning av småindustriidkare, som säkerligen är nyttig och har en uppgift att fylla. Men på många håll, och detta torde gälla stora delar av landet, är den form av inkomstkälla eller biförtjänst, som kan kallas hem- och småindustri, mindre beaktad och förekommer i ganska blygsam omfattning. Att så är fallet kan visserligen bero på att den sak det här gäller icke tillräckligt uppmärksammas, och att de små inkomstkällornas betydelse många gånger förbises, men sannolikt också på, att vederbörande företagare har svårt att skaffa det låt vara förhållandevis blygsamma kapital, som alltid behövs för startandet av en ny verksamhet. Ett underlättande av en vidare utbredning av hem- och småindustrien, genom ett lämpligt stöd från det allmännas sida, synes därför vara motiverat.

I många fall föreligga möjligheter till utveckling och vidare utbredning av den hem- och småindustri som finnes, i det att behovet av produkterna i fråga icke är fyllt inom t. ex. länets område. Men även nya verksamhetsgrenar kunna upptagas. Vi importera årligen smärre artiklar, såsom olika slag av husgerådssaker, leksaker m. m. till betydande belopp, vilka sannolikt med fördel skulle kunna tillverkas inom landet, om företagare nedlade energi därpå och erhöle något stöd i början.

En mångfald olika former av hem- och småindustri eller liknande verksamhet kan givetvis förekomma, och det är icke i detta sammanhang möjligt eller nödvändigt att uppräknas dessa. Här må endast erinras om att man kan tänka på t. ex. tillverkning av byggnadssnickerier, möbler och hushållsartiklar av olika slag, smidesverksamhet och metallslöjd, tillverkning av kör- och åkerbruksredskap, textilier, elektrisk armatur, leksaker m. m., varjämte också kan nämnas sådant som tjärbränning, tegelslagning, cementgjutning m. m. samt uppfödning av pälsdjur.

På sina håll har man under den genomlidna kristiden, t. ex. genom hushållningssällskap, sökt visa på nödvändigheten av att öva företagsamhet även genom uppsökande av biförtjänster av här ifrågavarande art. En verksamhet för upplysning och handledning i samband med åtgärder för direkt stöd torde också böra i fortsättningen bedrivas i denna sak.

Anskaffningen av maskiner, verktyg och förlag för hem- och småindustri eller därmed jämförligt borde alltså främjas genom det allmännas stöd. En viss engångsuppsättning är nödvändig och understundom kan fordras ett rätt stort kapital. En särskild lånefond borde därför inrättas till stödjande av här åsyftad verksamhet. Lånen böra lämnas till inköpsvärdet, samt vara ränte- och amorteringsfria under minst 2 år, och löpa med lägsta möjliga ränta, högst 3,5 %, samt amorteras med en femtedel årligen.

I fråga om låneförmedlingen torde denna lämpligast kunna ske genom hushållningssällskapen och alltså ske länsvis. Verksamheten bör givas möjligast fria former, så att länsorganen kunna anpassa den efter förhållandena och erfarenheten. Bidrag bör lämnas till förvaltningskostnaderna och till den upplysnings- och propagandaverksamhet, som mångenstädes kan vara behövlig. Ett visst samarbete mellan hushållningssällskap och landsting i denna verksamhet torde vidare böra förekomma.

Med stöd av det sagda få vi alltså yrka,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag snarast möjligt om inrättande av en lånefond för främjande av hem- och småindustri och därmed jämförlig verksamhet.

Stockholm den 22 januari 1936.

<i>O. E. Sandberg</i>	<i>Ewald Lindmark.</i>	<i>P. J. Näslund.</i>
<i>Otto Wallén.</i>	<i>Elof Lindberg.</i>	<i>Nils Brännström.</i>
<i>P. Persson,</i> Trången.	<i>Ernst Åqvist,</i> Örebro.	<i>Ernst Hage.</i>
<i>Ludwig Brännström.</i>	<i>G. Malmqvist.</i>	<i>Nils V. Sandström.</i>